

Novice.

— Članom c. kr. šolskega sveta je volil deželni odbor gg. ces. svetnika Iv. Murnika in dr. Ad. Schafferja.

— Gosp. ces. svetniku Iv. Murniku poklonila se je včeraj opoludne deputacija mestnega zastopa kamniškega pod načelstvom mestnega župana g. Močnika in mu izročila diplomo častnega m.ščanstva.

— **Stoletnica.** Dne 1. marca t. l. je minolo sto let, ko se je rodil v Polhovem Gradcu znameniti slovenski skladatelj Gregorij Rihar. Komu niso znane lepe in prikupljive cerkvene skladbe njegove in vdomačene posvetne pesmi. Kakor znano umrl je skladatelj l. 1863.

— Umrl je dne 22. febr. čast. gosp. Janez Čibašek, župnik v Št. Vidu nad Cerknico. Miroljubnemu župniku sveti naj večna luč!

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** volila je v svoji seji dne 28. febr. zopet predsednikom gosp. deželnega poslanca Iv. Perdana, podpredsednikom g. Antona Kleina in provizoričnim predsednikom g. Iv. Baningartnerja.

— »**Glasbena Matica**« priredi v Ljubljani dva koncerta, predno odide na Dunaj. Koncerta se bota vršila v »Sokolovi dvorani« Narodnega doma in sicer bo prvi v ponedeljek dne 9. marca in drugi v nedeljo dne 15. marca. Začetek vselej ob 8. uri zvečer. Pri koncertih proizvajal bo pevski zbor »Glasbene Matice« s sodelovanjem vojaške godbe one komade, kakor se bodo peli pri koncertih na Dunaju.

— **Narodni dom v Mariboru.** »Slov. Gosp.« pozivlje mariborske Slovence, da si naj oskrbe svoj dom »Dal Bog«, da bi temu pozivu se odzvali mariborski in okoličanski rodoljubje in si napravili to-li potrebno narodno ognjišče.

— **Tečaje za izobrazbo stavbenschkih, mizarških in čevljarskih mojstrov** priredi c. kr. tehnologiški obrtni muzej na Dunaju. V te tečaje prositi imajo pravico stavbeni mizarški mojstri ali pomočniki, oziroma čevljarski mojstri ali pomočniki. Manj premožnim se dovolijo štipendije in sicer dobe mizarji štipendije po 120 gld. oziroma 95 gld., čevljarji pa po 90 gld. oziroma 70 gld. Tečaj traja pri mizarjih 8 tednov, pri čevljarjih 6 tednov. Prva tečaja se pričneta že dne 23. marca t. l. Prošnje za ta tečaja je vložiti že do 9. marca t. l. Vse natančnosti glede teh tečajev se poižvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— **Povozilo** je 20letnega Anton Kralja iz Radomelj, ko je vozil kamenje iz Mengiša. Pal je z voza, kolesa so mu šla čez prsa in nesrečnež je ostal na lici mesta mrtev.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 27. febr. sta bila obsojena samska zidarja Miha Pezdir in Miha Brajer iz Bizovika pod Ljubljano, prvi na 7, drugi na 8 let težke ječe, ker sta napala Jakoba Dimnika in ga je Pezdir tako sunil z nožem, da je Dimnik vsled tega umrl. — Dne 28. febr. je bil obsojen na 8 let ječe 25letni kmetski fant Gregor Butalič iz Tunjic pri Kamniku. Zabodel je z nožem večkrat zaporedoma v prsi posestnika Tomaža Goloba, s katerega ženo je imel znanje, tako, da je ta vsled tega umrl. — Istega dne je bila dekla Pavl. Špendal oproščena obtožbe hudodelstva tatvine.

— Na smrt na vislicah so obsodili dne 29. febr. brata Alojzi'a in Miho Breznik iz Brezovice pri Brdu, ker sta v družbi s 16letnim bratom Josipom umorila svojega strijca Franceta Pavliča, kateri je imel nekaj denarja, a tem na ljubo ni hotel umreti naravne smrti, oziroma tem prepustiti svojega premoženja. Mladoletni Jožef je dobil 8 let ječe. — Dne 2. marca je bil obtožbe hudodelstva umora oproščen 24letni kmetski fant Jernej Habjan iz Rantovš nad Škofjokoloko. Ustrelil je Matija Božiča dvakrat z revolverjem, ko ga je ta prišel na

dom vnovič izzivati. Obsojen je bil le na 24 ur zapora, ker ni imel dovoljenja nositi orožje. — Isti dan je bil oproščen zatožbe hudodelstva požiga 35letni dninar V. Zelnik iz Orehka nad Kranjem. Zatožen je bil, da je zažgal Janezu Staretu v Laborah pri Kranju kozolec. Obtoženec je tajil dejanje in porotniki so ga nekrivim spoznali. — Dne 3. marca je bil obsojen na šest let težke ječe 26letni kmetski fant Janez Gaber iz Papirnice pri Škofji Loki, ker je roparski napal Valentina Fajdiga, ga s kamnom na tla pobil in mu vzel denarno listino. — Isti dan sta bila obsojena 35letni Janez Kržič in 33letni Janez Zorman, oba iz Zaloga v kamniškem okraju in sicer prvi na 3 leta, drugi pa na 5 let, ker sta ubila Franceta Zormanana.

Dopis iz Londona od našega rojaka A. Tomana (Konec.) Zdaj pa Transvaal! Pred dobrim tednom je 800 oboroženih angleških konjikov napadilo republiko Transvaal v južni Afriki, da bi ovrgli boersko republiko, jo vcepili v angleško posestvo in si na ta način bogate ondotne zlate rudokope prilastili. Cela tropa angleških roparjev je bila vjeta in pobita. Akoravno napadniki niso bili neposredno v službi angleške vlade, ker so bili najemniki angleško-južne-afrike zlatorudne družbe, vendar je tukajšna vlada dobro vedela, da je namerjen ta napad. Boeriji, kateri so po krvavih bojih ustanovili Transvaal, so potomci nizozemskih naseljencev, kateri so se že pred kakimi tristo leti v teh krajih naselili. Angleži neizrečeno sovražijo »Dutch« (Boerje) in večkrat so že skušali jih ugonobiti. Pa z Boerjem ni dobro črešnje zobati, še le 1884. leta so Angleže prav šmentano našeškali. Boerji so ljudje starega kopita: vstrajni, pridni poljedelci, redkih besedij, priprostih šeg, globokega verskega čuta, v boju pogumni in »cah« kakor stara korenina. Razun nekaj policije, nimajo vojakov. V časih nevarnosti, kakor ravno zdaj, osedla vsak kmet svojega konjiča, vtakne v mavho sira, suhih klobas in kruha, puško čez ramo — pa hajd na dušmana! Seve se v mirnih časih sem ter tje snidejo, vadijo v vojaških rečeh in pridno streljajo v tarčo. Boerska krogla udari vedno tje, kamor je namenjena. Revščine v Transvaalu ne poznajo, poljedelstvo jih redi obilo in jih vzdrži v premožnosti. Ti pridni, hrabri in tudi velikodušni ljudje (nad vjetimi se niso maščevali, oddali so jih zastopniku angleške vlade; za ranjene sovražnike skrbe kakor za svoje) so že davno vedeli, da je ondotno hribovje polno zlate rude, pa oni jo niso obdelovali, ker dobro vedo, da zlato le mehkuži in pokvarja ljudstvo. Te rude so privabile na tisoče Angležev v Transvaal, postali so tako močni, da se vzdignili svojo silo proti onim, katerih zemlja jih je gostoljubno sprejela, hoteli so jih uničiti — pa stari Bog še živi!

Brzobjavna čestitka, katero je nemški cesar v slučaju boerske zmage predsedniku transvaalske republike Krügerju poslal, in v kateri imenuje Angleže »roparska četa«, je neizmerno razburila angleško ljudstvo. Časniki jako razžaljivo pišejo o nemškem cesarju. Razdraženost se je polastila tudi nižjega ljudstva in

nekaterim nemškimi trgovci so pobili okna in jih tudi napadli. Na ulici nemško govoriti je nevarno. Angleški ponos, angleška samoljubnost in napetost je globoko ranjena. Angleži naravnost trde: druge narodnosti so nič, mi smo vse! Da je bila četa Angležev vjeta in pobita in h temu še od „... dutchmen“ — to jim ne gre v glavo, to jih grize, da bi se kar pičili.

Well — drugi časi so prišli. Angleži se morajo učiti spoznavati, da zdaj že tisti dan celi svet izve, kar se v najskrajnejših delih sveta dogodi, in da imajo zdaj tudi druge evropske vlade interese v drugih delih sveta! Z grozovito silo in prelivanjem krvi so do zdaj ropali divje in na pol divje nesrečneže v raznih krajih zemlje. Potem pa so jim poslali v svoje „utrš“ misijonarje in v fabrikah izdelane ilovnate malike, ducat za šiling. Včasih so divjaki misijonarje snedli, malike pa pobožno okolu vratov nosili — kar je pri maliških fabrikantih veliko veselja in smeha vzbudilo. Prepričan sem, če bi bil te vrste malikoizdelovatelj slučajno neletel na tako „južino“, bi divjakom z največjo hladnokrvnostjo „dober apetit“ voščil, samo, da bi si pridobil njih „costume“ (trženje).

Dragi bralec ne misli, da je vse to šala. Take stvari in nesramnosti so uganjali Angleži z drugimi narodi. Ko je pred leti v modri skrbi za blagor ljudstva kitajska vlada prepovedala uvažanje opiuma, kateri se pripravljajo iz makovega semena in sicer večjidel v angleški Indiji, so Angleži prevlekli Kitajsko z vojsko, porušili so s topovi mesta in ubili na tisuče ljudij. Vse to za krvave dohodke, katere jim nese izvažanje opiuma iz Indije. Uživanje opiuma ima na človeško truplo in duh najbolj pokvarjajoče nasledke, je pravi strup ne le za telo, ampak še bolj za dušo in za borni denar je vsilila Anglija to peklensko stvar Kitajcem.

Čuden narod je ta angleški: trdoglaven do skrajnosti v dosegi svojih namenov, brez vesti in strahu, kadar se gre za ljubo zlato, brezobziren do trpljenja in pravic drugih, če more kaj pri tem pridobiti.

Politični položaj je zdaj tukaj tako resen, da vlada spravlja v red neizmerno močno ladjevje, že v zadnjih 24 urah je osnovala novo „flying squadron“ (leteče ladijno krdelo), obstoječe iz dvanajst močnih vojnih ladij. To krdelo je pripravljeno iti kamorkoli in storiti karkoli, je rekel Wellington. Jaz pa ne mislim, da se bo spustila Anglija v boj — čeravno časniki tako pišejo, kakor bi se celega sveta ne bali. John Bull je silovit, energičen, pa tudi z vsemi žavbami namazan. Najprej bo skušal moč denarja, na število milijonov funtov šterlingov ne bo gledal, podkupoval bo ptuje časnike, jude, kateri posojujejo vladam denar, veljavne može ptujih vlad, po tem bo zavlačeval in če vse to ne bo pomagalo, bo rekel: grozdje je kislo! To se bo zgodilo, če bo uvidel, da je celi svet proti njemu. Z eno ali dvema vladama

bi se Anglija že udarila, ljudstvo je pripravljeno za vojsko, ladjevje šteje na stotine strašanskih vojnih ladij in denarja je v državnih blagajnicah na kupe. Vlada in ljudstvo čutita, da se mora nekaj, če tudi kaj vratolomnega podvzeti, da izgubljeno „prestige“ (izg. pristič, pomeni v angleščini visoko dobro mnenje, katero goje drugi o kom), zopet pridobe, pri vsem tem pa bo Anglija natanko preračunila moč svojo in svojih nasprotnikov. Gorje Angleški, če izgubi odločilno bitko, razsula se bo ko staro zidovje treščeno od strele. Če imajo Angleži pred kom „rešpeht“, so to le Zjedinjene države. Neki skrivni strah goje proti Američanom, kakor bi vedeli, da jim od prekomorja od ameriške strani preti nevarnost. Temu se ni čuditi. Čeravno imajo Američani 5 ali 6krat manj ladij, bi jim ti tako posvetili, da bi vse zvezde videli. Yankee je predrzen, rekel bi, da v bitki išče s silo smrt v vrstah sovražnikovih, je poln novih idej in iznajdb, katere na bogve kak način v vojevanji izkoriščuje. Ta zdravi strah pred Američanom bo tako vplival, da bo venezuelško vprašanje najbrž tako razrešeno, kakor bo stric Sam hotel.

— **Nesreča v menežariji.** V neki menežariji v Turinu je lev raztrgal strežaja. Streljali so z revolverji na leva in po njem sekali s sabljami, pa ni izpustil nesrečne žrtve.

— **Samomora.** Na Dunaju se je ustrelil železniški delavec Karol Dietz, pod oknom svoje ljubice Marije Vocelok. Dekle ga ni hotelo vzeti. — V Zloczewu v Galiciji se je ustrelil računski častnik 80. pešpolka Alojzij Sartory.

— **Izdajatelja zaprli.** Na Dunaju zaprli so izdajatelja novega protisemitskega časopisa „Christliches Extrablatt“ A. Umgeherja. Več oseb je najel za svoj list proti kavcijam in te kavcije v znesku 8000 goldinarjev zase porabil.

— **Kaj se more zgoditi gledališki pevkini.** V Zagrebu je te dni neka pevkinja ravno odpravljala se v gledališče — imena ne povedo hrvatski listi — kar pride neki mož v njeno sobo in popraša kje je njegov sin. Pevkinja je odgovorila: „Mari sem jaz varuhinja vašega sina?“ Stari pa ni hotel iti. Preiskal je vso sobo, zlezal celo pod posteljo. Sina le ni našel. Na to reče pevkini: „Malopridnež mi je pobegnil od doma; in vi gospa M. ste tega krivi.“ „Kaj gospa M.“ pravi pevkinja, „a torej ste se zmotili, jaz nisem gospa M., temveč gospodična N. Gospa M. stanuje pod menoj“. Sedaj je še le bilo jasno, da je za jedno nadstropje previsoko prišel. Stari gospod je sedaj odšel, kakor potepen pes.

— **Vihar v Srbiji.** V Srbiji imeli so silen vihar. V Milatovcu je vihar zagnal na kolodvoru tovorni vlak v neki osobni vlak. Jedna lokomotiva in več vagonov je zdrobljenih. Strojvodja in kurjač sta hudo poškodovana. Potnikov se k sreči ni nobeden poškodoval.

— **Sneg v Italiji.** Po Gorenji Italiji bili so koncem februarja viharji s snegom. V Faenci je vlak obtičal v snegu.

— **Slabi nasledki stave.** Kmet Franc Malec iz Lupoglave na Hrvatskem stavil je v neki gostilni s štirimi kmeti, da ju vse štiri pomeče iz gostilne. Res ni dolgo trpelo, pa so vsi štirje ležali zunaj na cesti. Novodobni Samson je na povrnili se v gostilno, in bil jako dobre volje. Ko je šel domu ga je pa nekdo ufaril s kolom po glavi, da se je kar zgrudil na tla. Ubil ga neznanec ni, a naš korenjak je vsled tega zgubil glas. Šel se je zdraviti v Zagreb, a zdravniki dvomijo, da bi še kdaj dobro govoril.

— **Stekle živali.** V dunajskem novomeškem okraju se je steklina, ki se je bila pokazala pri lisicah, prenesla tudi na druge živali. Te dni so ustrelili steklega srnjaka.

— **Trojčke** porodila je neka kmetica v Oberarzbergu na Tirolskem. Pred dvema letoma je ravno ista kmetica imela dvojčke.

— **Obsojen odvetnik.** Porotno sodišče v Chrudimu je obsodilo odvetnika dr. Ivan Kamera zaradi goljufije v šesttedenski zapor.

— **Umor v Pragi.** V neki slaboglasni hiši v Pragi je neki 16letni deček Robert Par umoril neko Ano Böhm. Poprej je bil svojim starišem ukral 70 gld. in od doma jo potegnil. Denar je največ s to Böhm porabil. Umoril jo je, ker se je bila njena ljubezen zanj povse ohladila, ko ni več denarja imel.

— **Izgred v šoli.** Na Dunaju je vse protisemitsko postalo. Te dni so učenci v trgovski šoli F. Glaserja mej uro začeli klicati: „Živel Lueger!“ „Proč z židi!“ Pobjajali so tintnike, češ ne potrebujejo židovske tinte, temveč dajo naj jim Luegerjeve tinte! Profesorji in ravnatelj so skušali učence potolažiti, a ti so še vedno kričali: „Mi ne potrebujemo židov, hočemo sami biti v šoli.“

— **Znamenita propoved.** Novojoški listi so prinesli propoved Rev. Cortland Myresa, katero je govoril v Baptistovskem tempelju v Brooklynu. Naslovil je mož propoved: „Kaj sem videl v hišah bogatašev“, ter med drugim rekel: „V sobah tik pod podstrešjem in kletih stanovskih kosarn živi na tisoče družin. Te se bore in skrbe kako zamorejo plačati najemščino svojih stanovanj, ali bolje rečeno živinskih hlevov. V ožigled te hude borbe siromaštva se je tudi boril pred kratkim William Waldorf Astor proti dohodninskemu davku, ker ako bi bil vpeljan, bi imel plačevati vsako leto 178.000 dolarjev, John Rockefeller 152.000, Russell Sage 90.000, Cornelius Vanderbilt 80.000, dediči Jay Goulda 80.000, W. H. Vanderbilt 75.000, Henry W. Flager 60.000, William Rockefeller 60.000, John Jacob Astor, „Mozes“ Taylor 50.000, Hettie Green 30.000 dolarjev, skupaj bi ti plačevali na leto blizu milijon dolarjev davka od njih „pičlih“ dohodkov. Ali našli so usmiljenje z njih velikim premoženjem in sodniki kateri so prijatelji teh v „potu se trudečih mož“, so zavrgli postavo, katero je ljudstvo odobravalo. Največji del naroda se vedno bolj bliža lakoti, med tem pa je le par mož, kateri imajo toliko premoženja, da jim donaja na milijone obresti na leto. Siromaki bodo vedno bolj siromašni, nasproti pa bogatini vedno bogatejši. Bogastvo dežele se zbira le v roke nekaj izvoljenih in to je najhujše zlo za ostale. Nečega dne se bode ubogi, tlačeni narod vzdignil in pravica ga bode vodila k zmagi. Ako se bode to zgodilo, bodem sam poprijel za puško za uničenje sebičnosti in krivice. Nekaj mora biti narobe v tej družbi, ker se v nji nahajajo tako velikanske razlike. Do dneva sprave bodem moje roke podajal siromakom in zatiranim ter ž njimi simpatiziral. V hišah bogatašev sem videl nezadovoljnost, prepire in surovost zakrite z baržunom in svilo. Jednega najbogatejših mož te dežele sem prosil pomoči za njegovi dve sestričini, obe ste bili ječni. Niste imeli ne živeža niti denarja, za plačanje najemščine. Njegova kri se je pretakala v žilah teh sirot, ali mož jih ni hotel spoznati za sorodnice. Pač pa je ta mož nato ustanovil učno stolico za neko višjo šolo, ali pod tem stolom sem čul kruliti prašiče.“

— **Zemlja se je udrla.** Zemlja se je 11. februarija ob 4. uri zjutraj v Clevelandu na široko udrla na Franklin Ave. Več ulic, na katerih hvala Bogu ni dosti hiš, je zginilo, le globoki jarki napolnjeni z vodo so videti. Več hiš se je podrlo in jedna stara ženica ponesrečila. Nesreča se je zgodila vsled razpoka glavne cevi vodovoda. Z velikim gromenjem se je voda vsipala čez grič 200 čevljev visok, deroča voda je vse odtrgala kar jej je bilo na poti. Franklin Ave. je v dolžini 300 čevljev na dolgo popolnoma zginola. Ravno ob tej

nesreči je pripeljal mimo tovorni vlak, zemlja se je že usedala in bil zadnji del vlaka odtrgan ter pal v reko. Osojbe vlaka se je še rešilo, ali nekateri so precej hudo poškodovani. Škoda je velika.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 29. febr. 1896. Pšenica gld. 8 — kr., rž gld. 7.40 kr., ječmen gld. 6.30 kr., oves gld. 7 — kr., ajda gld. 7.40 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 5.50 kr., leča gld. 12 — kr., grah gld. 12 — kr., fižol gld. 12 — kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

V Lincu dne 29. febr. t. l.: 76, 81, 55, 29, 43.

V Trstu dne 29. febr. t. l.: 47, 27, 30, 3, 66.

V Pragi dne 4. marca t. l.: 40, 21, 7, 24, 88.

Štev. 6529.

Razpis službe.

Na I. mestnem slovenskem otroškem vrtci je definitivno popolniti mesto otroške vrtarice z letno plačo 400 gld.

Prosilkam, ki reflektujejo na razpisano službinsko mesto, je pravilno opremljene prošnje vlagati

do 15. aprila 1896. leta

pri podpisanemu oblastvu.

Magistrat deželnega stol. mesta Ljubljane,

dne 29. svečana 1896. leta.

Župan: Grasselli l. r.

Krasni uzorci se pošiljajo zastonj in poštnine prosto na zasebne naročnike. Zelo obširne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (4)

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za visokočastito duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevlake za vozove. Največja zaloga štajerskega, koroškega in tirolskega lodna za gospe in gospode po prvotnih tovarniških cenah in v takih izbirah, da jih 20kratna konkurenca ne zamore nadomestiti. Največja izbira ogrinal za dame v najmodnejših barvah, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. Krojaške potrebščine (podvlaka, gumbe, šivanke, sukanec itd.) Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča:

JAN. STIKAROFSKY,

v Brnu (središče avstrijske suknene trgovine).

Največja zaloga sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev

— Pošilja se le po povzetji. —

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malo-vredno blago pod imenom „Stikarofsky“. Da se takim sleparijam v okom pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.